

ประโยค ป.ธ. ๕
แปล ไทยเป็นมคธ
สอบ วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔

๑. วันหนึ่งหญิงเหล่านั้นสดับธรรมกถาของพระเถระแล้วเลื่อมใส ได้ทำกร
บูชาพระธรรมด้วยผ้าอุตตราสงค์ ๕๐๐ ผืน ฯ ผ้าอุตตราสงค์ แต่ละผืนมีค่าถึง ๕๐๐
(กหาปณะ) ฯ พระราชาไม่ทรงเห็นผ้าสักผืนหนึ่งของหญิงเหล่านั้น จึงตรัสถามว่า
ผ้าอุตตราสงค์ทั้งหลายอยู่ที่ไหน ฯ พวกหม่อมฉันได้ถวายแด่พระคุณเจ้าแล้ว ฯ พระคุณ
เจ้ารูปนั้น รับไปทั้งหมดหรือ ฯ รับไปทั้งหมดเพคะ ฯ พระราชาเสด็จไปหาพระเถระแล้ว
ตรัสถามว่าผ้าอุตตราสงค์ทั้งหลายหญิงเหล่านั้นถวาย (แต่พระคุณเจ้า) แล้วหรือ ทรง
สดับว่าหญิงเหล่านั้นได้ถวายแล้วและว่าพระเถระได้รับไว้แล้ว จึงตรัสถามว่า พระคุณเจ้า
ผู้เจริญ ผ้าทั้งหลายมากมายนัก มีใช่หรือ พระคุณเจ้าท่านจักทำอะไรกับผ้าทั้งหลาย
ประมาณเท่านี้ ฯ ขอถวายพระพร อาตมภาพรับผ้าทั้งหลายไว้พอแก่พวกอาตมภาพแล้ว
จักถวายผ้าทั้งหลายที่เหลือแก่พวกภิกษุผู้มีจีวรเก่า ฯ พวกภิกษุผู้มีจีวรเก่าเหล่านั้น จักทำ
จีวรเก่าทั้งหลายของตนอย่างไร ฯ จักถวายแก่พวกภิกษุผู้มีจีวรเก่ากว่า ฯ ภิกษุผู้มีจีวรเก่า
เหล่านั้น จักทำจีวรเก่าของตนอย่างไร ฯ จักทำให้เป็นผู้ปุณอน ฯ ผ้าปุณอนเก่าทั้งหลาย
จักทำอย่างไร ฯ จักทำให้เป็นผ้าปูพื้น ฯ ผ้าปูพื้นเก่าทั้งหลายจักทำอย่างไร ฯ ขอถวาย
พระพร จักทำให้เป็นผ้าเช็ดเท้า ฯ ผ้าเช็ดเท้าเก่าทั้งหลายจักทำอย่างไร ฯ พวกเธอจัก
โขลกให้เป็นท่อนน้อยท่อนใหญ่แล้ว ผสมกับดินเหนียวฉาบทาฝาผนัง ฯ พระคุณเจ้า
ผู้เจริญ ผ้าทั้งหลายที่ถวายแก่พระคุณเจ้าทั้งหลายแล้ว ย่อมไม่เสียหาย แม้เพราะทำให้
เป็นประโยชน์มีประมาณเท่านี้หรือ ฯ ถูกต้องแล้ว ขอถวายพระพร ฯ พระราชา ทรง
เลื่อมใสแล้ว ทรงรับสั่งให้นำผ้าอีก ๕๐๐ ผืนมาแล้วให้วางถวายไว้แทบเท้าของพระเถระ ฯ
เล่ากันมาว่า พระเถระได้ผ้ามีค่าถึง ๕๐๐ (กหาปณะ) ที่พระราชาทรงวางถวายไว้แทบเท้า
โดย ๕๐๐ ส่วน ถึง ๕๐๐ ครั้ง ได้ผ้ามีค่าถึง ๑,๐๐๐ (กหาปณะ) ที่พระราชาทรงวาง

ถวายไว้แทบเท่า โดย ๑,๐๐๐ ส่วน ถึง ๑,๐๐๐ ครั้ง ได้ผ้ามีค่าถึง ๑๐๐,๐๐๐ (กหาปณะ) ที่พระราชาทรงวางถวายไว้แทบเท่า โดย ๑๐๐,๐๐๐ ส่วน ถึง ๑๐๐,๐๐๐ ครั้ง ฯ

๒. ก็บรรดาพระเหล่านั้น พระหลวงตา ๒ รูป ในเวลาที่สมเด็จพระบรมศาสดาเสด็จเข้าสู่ป่าไม้ตะเคียน พวกกันคิดว่า พระรูปนี้ทำการก่อสร้างมีประมาณเท่านี้อยู่ จักสามารถบำเพ็ญสมณธรรมได้อย่างไร สมเด็จพระบรมศาสดาเมื่อจะทรงทำกิจคือการเห็นแก่หน้า โดยทรงพระดำริว่า เป็นน้องชายสุดท้องของพระสารีบุตร จึงได้เสด็จมายังสำนักพระนักก่อสร้างแบบนี้ ฯ แม้สมเด็จพระบรมศาสดาก็ทรงตรวจดูสัตว์โลกเวลาใกล้รุ่งวันนั้น ทอดพระเนตรเห็นพระหลวงตาเหล่านั้นแล้ว ได้ทรงทราบวาระจิตของพวกเขา เพราะฉะนั้น จึงประทับอยู่ ณ ที่นั้นประมาณ ๑ เดือน ในวันที่จะเสด็จออก (จากป่านั้น) ทรงอธิษฐานโดยประการที่พระหลวงตาเหล่านั้นจะลืมกระบอกน้ำมั่งงาลักจั่นน้ำ และรองเท้าของตนไว้เสด็จออกไปอยู่ ในเวลาที่เสด็จออกไปภายนอกอุปัฏฐารวิหาร ทรงคลายฤทธิ์แล้ว ฯ ครั้งนั้น พระหลวงตาเหล่านั้นพูดกันว่า ผมลืมสิ่งนี้และสิ่งนี้แล้ว แม้ผมก็ลืมแล้ว แม้ทั้ง ๒ รูป จึงกลับไป กำหนดจำสถานทีนั้นไม่ได้ เดินเที่ยวไปถูกหนามไม้ตะเคียนทิ่มแทง ได้พบเห็นห่อสิ่งของ ๆ ตน ซึ่งห้อยอยู่ที่ต้นไม้ตะเคียนต้นหนึ่ง จึงถือเอาแล้วหลีกไป ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมงพิกากับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๕ แปล ไทยเป็นมคธ

๑. ตา เอกทิวส์ เถรสส ฐมมกถํ สุตฺวา ปสึทิตฺวา ปญฺจหิ อุตฺตฺราสฺยคฺสเทหิ ฐมฺมปฺปุชฺชํ อํกํสุ ๑ เอเกโก อุตฺตฺราสฺยโค ปญฺจสฺตานิ อคฺขติ ๑ ตาสํ เอกํ วตฺถํปปี อทิสฺวา ราชา ปุจฺฉิ กุหิ อุตฺตฺราสฺยคาคติ ๑ อยฺยสฺส โน ทินฺนาติ ๑ เตน สพฺเพ คหิตาติ ๑ อาม คหิตาติ ๑ ราชา เถรํ อฺปสฺงกมิตฺวา ตาหิ อุตฺตฺราสฺยคานํ ทินฺนภาวํ ปุจฺฉิตฺวา ตาหิ ทินฺนภาวญฺจ เถเรน คหิตภาวญฺจ สุตฺวา นนุ ฆนฺเต อติพฺหุณี วตฺถานิ, เอตฺตเกหิ ก็ กริสฺสเถติ ปุจฺฉิ ๑ อมฺหากํ ปโหนกานิ คณฺหิตฺวา เสสฺยานิ ชิณฺณจิวฺรกานํ ทสฺสามิ มหาราชาติ ๑ เต อตฺตโน ปฺรฺาณจิวฺรานิ ก็ กริสฺสนฺตีติ ๑ ชิณฺณตฺรจิวฺรกานํ ทสฺสนฺตีติ ๑ เต อตฺตโน ชิณฺณจิวฺรานิ ก็ กริสฺสนฺตีติ ๑ ปฺจจตฺตรณานิ กริสฺสนฺตีติ ๑ ปฺรฺาณปฺจจตฺตรณานิ ก็ กริสฺสนฺตีติ ๑ ฆุมฺมตฺตรณานิ กริสฺสนฺตีติ ๑ ปฺรฺาณฆุมฺมตฺตรณานิ ก็ กริสฺสนฺตีติ ๑ ปาทปฺปุญฺจนานิ กริสฺสนฺติ มหาราชาติ ๑ ปฺรฺาณปาทปฺปุญฺจนานิ ก็ กริสฺสนฺตีติ ๑ ชนฺดฺหาชณฺดฺหิกํ โกฏฺฏเฐตฺวา มตฺติกาย มหฺทิตฺวา ภิตฺตี วิลิมฺปิสฺสนฺตีติ ๑ ฆนฺเต เอตฺตํ กตฺวาปปี อยฺยานํ ทินฺนานิ น นสฺสนฺตีติ ๑ อาม มหาราชาติ ๑ ราชา ปสฺนโน อปฺรานิ ปญฺจ วตฺถสฺตานิ อหฺราเปตฺวา เถรสฺส ปาทมฺมุเล จปาเปสิ ๑ เถโร กิร ปญฺจสฺตคฺขณิกานิ วตฺถานิ ปญฺจสฺตภาเคน ปาทมฺมุเล จเปตฺวา ทินฺนานิ ปญฺจสฺตกฺขตฺตํ ลภิ, สหสฺสคฺขณิกานิ วตฺถานิ สหสฺสภาเคน ปาทมฺมุเล จเปตฺวา ทินฺนานิ สหสฺสกฺขตฺตํ ลภิ, สตสหสฺสคฺขณิกานิ วตฺถานิ สตสหสฺสภาเคน ปาทมฺมุเล จเปตฺวา ทินฺนานิ สตสหสฺสกฺขตฺตํ ลภิ ๑ **(ฐมฺมปทฺฐกถาย ทฺติโย ภาโค/หน้า ๕๕ - ๕๖)**

๒. ตตถ ปน เทว มหุลลภิกขุ สตถุ ขทิวรณํ ปวิสนกาลे เอวํ จินตยีสฺส
 อयํ ภิกขุ เอตตํ นวกมมํ กโรนโต ก็ สกขิสฺสตี สมณธมมํ กาทํ, สตถา สาริปุตฺตสฺส
 กนิฏฺโฐติ มุโขโลกนกิจจํ กโรนโต เอวรूपสฺส นวกมฺมิกสฺส สนฺติกํ อาคโตติ ฯ
 สตถาปิ ตํ ทิวรํ ปจฺจุสกาเล โลกํ โอลเณโต เต มหุลลภิกขุ ทิสฺวา เตสํ จิตฺตวารํ
 อญฺญาลิ, ตสฺมา ตตถ มาสมตฺตํ วสิตฺวา นิภฺขมนทิวเส ยถา เต มหุลลภิกขุ
 อตฺตโน เตลนาพีญจ อุทกตุมพญจ อุปาหนา จ ปมฺมุสฺสนฺติ, ตถา อธิฏฺฐทิตฺวา
 นิภฺขมนโต วิหารูปจารโต พหิ นิภฺขนตฺกาลे อิทฺธี วิสฺสชฺเชลฺลิตฺติ ฯ อถ เต มหุลลภิกขุ
 มยา อิทญฺจิทญจ ปมฺมุจฺจํ, มยาปิ ปมฺมุจฺจนฺติ อุโภปิ นิวตฺติตฺวา ตํ จานํ
 อสฺลลฺกเขตฺวา ขทิวรฺกฺขกณฺณเกหิ วิชฺฌิมานา วิจฺริตฺวา เอกสฺมี ขทิวรฺกฺเข โอลมฺพนฺตํ
 อตฺตโน ภณฺทกํ ทิสฺวา อาทาย ปกฺกมฺีสฺส ฯ (ธมฺมปทฺฏจกถาย จตฺตฺโถ ภาโค/หน้า
 ๗๘ - ๗๙)